

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Výuka cizích jazyků prostřednictvím dramatické výchovy

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Pokorný

Autor práce: Lenka Jirovská, DiS.

Studijní obor: Pedagogika volného času

Forma studia: prezenční

Ročník: 3.

2012

Prohlašuji, že svoji bakalářskou (diplomovou) práci jsem vypracoval(a) samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské (diplomové) práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

31. 3. 2012

Lenka Jirovská

### **Poděkování**

Tímto děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Pokornému za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

## Obsah

|   |    |
|---|----|
| Úvod.....   | 6  |
| 1 Edukace.....  | 7  |
| 1.1 Edukační proces .....   | 8  |
| 2 Dramatická výchova.....   | 10 |
| 2.1 Metody a techniky dramatické výchovy .....                          | 10 |
| 2.1.1 Metody.....   | 10 |
| 2.1.2 Techniky .....  | 11 |
| 2.1.2.1 Metoda jako prostředek k naplňování výchovných cílů .....       | 11 |
| 3 Dramatická výchova a cizí jazyky.....                                 | 13 |
| 3.1 Dítě mladšího školního věku, cizí jazyky a dramatická výchova ..... | 14 |
| 3.2 Motivace k výuce cizího jazyka.....                                 | 15 |
| 4.1 Dramatický obor.....  | 17 |
| 4.2 Cizí jazyky – Rámcový vzdělávací program .....                      | 18 |
| 4.3 Rámcový vzdělávací program pro základní školy .....                 | 20 |
| 5 Osobnost pedagoga.....  | 22 |
| 6 Osobnost žáka.....  | 24 |
| 7 Hra .....   | 25 |
| 7.1 Příklady her v angličtině .....                                     | 26 |
| 7.2 Kreativní hry .....   | 26 |
| Závěr .....   | 33 |
| Seznam použitých zdrojů:.....   | 34 |
| ABSTRAKT .....  | 36 |
| ABSTRACT.....   | 37 |

*/Thomas Antony Harris: „Pouze jazyk umožňuje myšlení a pouze prostřednictvím myšlení je možná lidskost.“/*

## Úvod

První slůvka, která se dítě učí během svého raného dětství, jsou novým, velkým začátkem spletité cesty, která mu umožňuje komunikaci s okolím. Pokud touto cestou dokáže bezpečně projít, může se pak lépe ve světě jazyků orientovat.

Umět alespoň jeden cizí jazyk je v dnešní době takřka nutností, zvláště v případě, pokud ve své profesi jednáme se zahraničními partnery. Ovšem s cizinci se můžeme setkat prakticky všude v běžném životě. Proto je nezbytné, aby člověk přišel do styku s cizím jazykem už v útlém věku. Kombinace výuky cizích jazyků a dramatické výchovy mě velice zaujala, protože učení se hrou je přirozené. Ve své práci bych se proto chtěla zabývat možnostmi, jak a jestli vůbec, se dá jazyk naučit prostřednictvím dramatické výchovy a jaké metody a techniky je možno při této práci využívat v mladším školním věku (tedy 1. – 5. třída), neboť se domnívám, že právě toto období je takovým dobrým začátkem ke vštěpování nových znalostí a dovedností. Samozřejmě, úplné základy jazyka lze uplatňovat již v mateřských školách, kde děti získávají povědomí o jazyku prostřednictvím obrázků, básniček, písniček, předmětů denní potřeby a dalších pomůcek, které usnadňují výuku. Děje se tak na bázi dobrovolnosti ve formě kroužků. Děti tak získávají náskok před těmi, co s jazykem začínají až na základní škole. Ovšem ne ve všech předškolních zařízeních tyto kroužky fungují, případně pokud ano, nemusí je všechny děti chtít využívat. Kombinace výuky cizích jazyků a zároveň dramatické výchovy je zcela jistě i pro samotné žáky zajímavou formou, při které se mohou nejen něco přínosného naučit, ale také se při tom pobavit. Výuka tak probíhá „spontánně“, bez zbytečného stresu z případných neúspěchů a „biflování“ slovíček nazpaměť, je tak možné předejít i znechucení cizího jazyka. Důležitý je vstřícný a laskavý přístup vyučujících, příp. vychovatelů, kteří s dětmi pomocí této metody pracují. Je na nich, aby děti uvedli do „světa“ cizích jazyků takovou formou, která bude vyhovovat oběma stranám. A aby děti dokázali touto formou upoutat tak, aby je to bavilo. Děti, především ty mladší, by měly mít pocit, že cizí jazyk není jen o nutnosti znát gramatiku, umět v jazyce komunikovat, ale že si také mohou během výuky odpočinout, pobavit se a užívat si radost z této zajímavé a přínosné činnosti.

## 1 Edukace

Edukace je historicky ustálená forma cílevědomého a systematického vzdělávání i výchovy dětí, mládeže a dospělých. Realizuje se především ve školách různých typů a stupňů, v rodině, v kurzech a speciálních zařízeních.<sup>1</sup>

Označuje situace, kterých se účastní lidé či zvířata a probíhá zde edukační proces, druh učení. Může to být například studium či výcvik. V obecné pedagogice a didaktice se výraz edukace užívá jako synonymum termínu vzdělávání. V tomto významu se vztahuje k prostředí školy, kde probíhají procesy řízeného učení.<sup>2</sup>

Obecnými názvy pro subjekty edukace jsou edukant a edukátor. Edukantem je žák předškolního věku či školního věku, student střední či vysoké školy, učeň, účastník vzdělávacího kurzu či další vzdělávající se člověk v nějakém oboru. Pojem edukátor označuje nejen učitele, ale i lektory, vychovatele, trenéry, školitele a další osoby, které učí jiné osoby.<sup>3</sup>

Podle J. F. Herbarta (in Skalková, 2003) je vyučování proces vyvíjející se zákonitým postupem. Základem učení jsou asociace – představy, vycházející z asociální psychologie. Ty přispívají k rozvíjení vědění a vůle žáka, podporují a podněcují jeho zájem. Toto probíhá prostřednictvím slov a názornosti.<sup>4</sup>

Edukace úzce souvisí s pojmem učení.

Učení je získávání zkušeností. Naučené je opakem vrozeného.

Dle Čápa a Mareše existuje mnoho klasifikací procesů učení. Rozlišují se tyto základní druhy učení:

Senzomotorické učení: toto učení probíhá v době, kdy si dítě či dospělý člověk osvojuje různé pohybové činnosti, např. se učí chodit, tančit, řídit auto, pracovat s různými nástroji, atd.

---

<sup>1</sup> Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha, 2002

<sup>2</sup> Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník. Praha, 2003

<sup>3</sup> Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha, 2002.

<sup>4</sup> Skalková, J. Obecná didaktika. Praha, 2007.

Verbálně kognitivní učení: učení, které vede k osvojování poznatků prostřednictvím jazyka, např. při studiu.

Sociální učení: člověk si od raného dětství osvojuje různé systémy hodnot, norem, dovedností, postojů, např. jak správně komunikovat v určitých soc. skupinách jako je rodina, vrstevníci, učí se sociálními rolím, např. role otce, zaměstnance, cestujícího...

## 1.1 Edukační proces

Edukační proces je taková činnost lidí, při níž dochází k učení na straně nějakého subjektu, jemuž je exponován nějakým jiným subjektem přímo nebo zprostředkovaně určitý druh informace. Je to tedy jakákoliv činnost, jejímž prostřednictvím nějaký subjekt vyučuje a nějaký subjekt se učí.<sup>5</sup>

Edukačním procesem je osvojování mateřského jazyka dítětem. Dítě se učí jazykovým a komunikačním dovednostem ve styku s ostatními subjekty (matka, otec, vrstevník, sourozenec...), kteří mu tyto dovednosti záměrně i bezděčně vštěpují. Při tom dochází k procesu záměrného i nezáměrného učení.

Rozšířeným typem edukačního procesu je školní výuka, v níž se skupina subjektů učí a jiné subjekty zprostředkovávají učení. V tomto procesu je využíváno hned několik typů učení, jako je percepční, verbálně pojmové, učení z textu... Jeho hlavní charakteristikou je, že jde o učení záměrné, řízené.

Člověk se učí prakticky od narození, resp. již v prenatálním období, až do konce svého života či jej zprostředkovává jiným osobám.

Mnoho edukačních procesů probíhá nápodobou, např. dítě se od raného věku učí od rodičů, jak o sebe pečovat, základní společenské zvyky, jako je stolování, zdravení, aj.

Edukační proces je chápán jako jedna z forem sociální interakce.

Dle Průchy je možné dělit edukační procesy na 3 typy.

---

<sup>5</sup> Průcha, J. Moderní pedagogika. Praha, 2002.



Edukační proces typu A:

V tomto typu edukačního procesu dochází k bezděčnému učení. Je to takové učení, které je jedinci vštěpováno, aniž by si je uvědomoval. Jde například o čtení denního tisku, sledování pořadů s přírodní či jinou tématikou nebo poslech hudby.

Edukační proces typu B:

V tomto edukačním procesu se uplatňuje záměrné učení. Zde vystupuje vědomé učení, student si stanovuje čas určený k učení. Při něm je využíváno myšlení, inteligence, potenciálu studujícího zároveň s vnějšími prostředky, jejímž prostřednictvím se učí – jsou to knihy, počítač, technická zařízení apod.

Edukační proces typu C:

Zde se jedná o řízené učení. Je to učení, jež je regulováno zvnějšku. Je organizováno. Tento způsob edukačního procesu je zvláště významný tím, že nás provází celý život. Pedagogika se zabývá především posledními dvěma typy. Typem edukačního procesu A se zabývají psychologické teorie.

## **2 Dramatická výchova**

Pojmem dramatická výchova se označuje systém řízeného, aktivního sociálně-uměleckého učení dětí či dospělých založený na využití základních principů a postupů dramatu a divadla, limitovaných primárně výchovnými či formativními a sekundárně specificky uměleckými požadavky na straně jedné a individuálními i společenskými možnostmi dalšího rozvoje zúčastněných osobností na straně druhé.<sup>6</sup>

System dramatické výchovy jako celek je základní koncepční princip, na němž je dramatická výchova založena, např. modelování řešení konfliktů, dramatická hra či hra v roli.

### **2.1 Metody a techniky dramatické výchovy**

V dramatické výchově se uplatňují následující metody a techniky.

#### **2.1.1 Metody**

Pojmem metoda lze označit soubor nebo skupinu dílčích postupů dramatické výchovy v rámci „hry v roli“.

Pojmem metoda označujeme konkrétní postup, z něhož vyplývá v praxi konkrétní činnost učitele a žáka. Metoda je také to, co je v hodině vidět, neboť je to promítnutí do činností všech přítomných, metoda v tomto smyslu je rovněž zviditelněním určitého výchovného systému v praktické podobě ap.

Pojmem metoda lze označit soubor nebo skupinu dílčích postupů dramatické výchovy v rámci „hry v roli“.

---

<sup>6</sup> Valenta, J. Metody a techniky dramatické výchovy. Praha, 2008.

Základní skupinou metod dramatické výchovy jsou různé typy a druhy her (Kořátková a kol. 1998, s. 73)<sup>7</sup>

Nejdůležitějšími hrami pro dramatickou výchovu dle Kořátkové, 1998 jsou hry mimetické (princip nápodoby, přeměňování (se)). Je to sféra her imitačních, her s panenkami a loutkami, s přestrojováním a maskováním, a především hra v roli, hra rolová a hra v situaci.

Významné místo mají v dramatické výchově hry agonální (hry pohybové i intelektuální). Takové hry mohou hrát významnou roli z různých důvodů (potřeba fyzického nebo psychického uvolnění, rozehrání, motivování...)

## **2.1.2 Techniky**

Je to označení některých postupů řízeného aktivního sociálního učení v psychologii pedagogiky. V anglicky psané literatuře se používá pro označení postupu vyučování pojem technologie. Je to též způsob osvojování učiva či provádění jiných úkolů ve vztahu k učivu žákem a současně může jít o určité postupy řízení procesů učitelem.<sup>8</sup>

### **2.1.2.1 Metoda jako prostředek k naplňování výchovných cílů**

Metody by měly plnit tyto úkoly:

Oblast individuálně psychická:

- senzorické a motorické schopnosti
- řečové schopnosti
- soustředění a zaměření
- myšlenkové operace a logické myšlení
- představivost a fantazii
- emocionalitu
- tvořivost

---

<sup>7</sup> Kořátková, S. a kol. Vybrané kapitoly z dramatické výchovy. Karolinum, 1998.

<sup>8</sup> Valenta, J. Metody a techniky dramatické výchovy. Praha, 2008.

- sebezpoznání
- sebedůvěru a dobré sebevědomí
- seberegulaci
- volní vlastnosti
- nápravy individuálních vad

V oblasti sociální:

- komunikační schopnosti
- sociální inteligenci a empatii
- schopnost pomoci
- dovednosti ochrany proti škodlivým sociálním vlivům

V oblasti etické rozvíjet:

- senzitivitu a vnímavost
- schopnost analyzovat a řešit etické problémy

V oblasti umělecké rozvíjet

- senzorické a interpretační dovednosti ve vztahu k umění
- expresivní schopnosti

Proces dramatické výchovy probíhá ve skupině, proto je třeba zapojovat všechny členy skupiny do herních aktivit. Je vhodné, aby se podíleli na realizaci aktivit v dramatickém procesu, spoluvytvářeli klima skupiny. Motivace k činnosti je individuální, záleží na možnostech a schopnostech každého jedince. Důležitá je vnitřní motivace, tj. vnitřní pohnutky, zajímavost aktivit, jejich pestrost, kreativnost a především pocit potřeby, důležitosti jedince ve skupině. Má mít pocit, že někam patří, že se může spolupodílet na jednotlivých úkolech, a tak si zvýšit své sebevědomí. Dramatická výchova totiž nepředstavuje pouze povinnost učení se sociálním situacím hravou formou, ale také umožňuje také navazování nových kontaktů, pozitivních vztahů mezi dětmi<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> Marušák, R. Dramatická výchova v kurikulu současné školy – využití metod a technik. Praha, 2008.

### 3 Dramatická výchova a cizí jazyky

Děti a cizí jazyky, to je téma, které je v dnešní době velice diskutované. Učení cizího jazyka by mělo probíhat prostřednictvím toho, co má dítě nejraději a co je mu vlastní – prostřednictvím hry, malování, cvičení či zpívání. Dítě si tak osvojuje jazyk přirozeně, bez nátlaku. Osvojování cizího jazyka by mělo být průběžným procesem. Měl by být používán při běžných činnostech, běžné komunikaci. Především je dobré opakovat si s dítětem slovíčka či fráze, používat věci dítěti blízké, běžně v životě používané. Tak je možné připravit dítě na bližší osvojení – ze světa kultury, vzbudit u něho zájem o studium cizích jazyků, podpořit jeho motivaci k osvojování. Velmi důležité je poskytnout dítěti kvalitní jazykový vzor.<sup>10</sup>

Rané osvojování si cizího jazyka respektuje a podporuje rozvoj dítěte v jeho kognitivní, sociální a kreativní složce, dává mu prostor poznat cizí jazyk jako prostředek komunikace a poskytuje mu příležitost k probuzení zájmu o komunikaci v něm.<sup>11</sup>

Učitel je režisérem výuky a nikoli jeho hlavním aktérem, žák naopak sám rozhoduje o výběru, pořadí a způsobu řešení nabízených úloh. Žák se stává osobně zodpovědným za splnění předepsaných úkolů, ale může dále dle svého uvážení plnit i úkoly nadstavbové, které mu pomohou nacvičit dosud neautomatizované učivo.

Schopnost správného, pohotového verbálního vyjadřování v cizím jazyce spolu s dovedností rozeznávání mluveného projevu k nejobtížnějším dovednostem. Při osvojování cizího jazyka se jako žádoucí ukazuje tzv. artikulačně-metodický kanál, kdy žáci při osvojování nové gramatiky, jednotlivá slova, fráze nahlas vyslovují.

Při učení se cizím jazykům často dochází k mnoha chybám, především ke špatnému zautomatizování řečových dovedností. Vyskytne-li se nějaký nedostatek v úrovních mluvního konceptu, měl by mluvčí ovládat strategie, které tyto nedostatky zmírní či překonají. Je žádoucí vést žáky k tomu, aby jejich vyjadřování bylo jednoduché, avšak gramaticky správné. Je běžné, že se mnohdy mluvčí snaží o doslovný překlad

---

<sup>10</sup> Pospíšilová, Z. Veršovaný anglicko-český slovník nejen pro děti. Praha, 2009.

<sup>11</sup> Janíková, V. Výuka cizích jazyků. Praha, 2011.

z mateřského jazyka. Z tohoto důsledku dochází k selhávání. Při jeho opakování pak dochází k demotivaci učení cizího jazyka.

Během výuky jazyka je potřeba věnovat optimální čas intenzivnímu nácviku a opakování. To se týká automatizace dovedností i automatizace znalostí jednotlivostí. V průběhu nácviku si mozek vytváří paměťové stopy, které poté bude využívat i v budoucnu. Nácvik řečových dovedností musí být důkladný. Verbální projev by měl působit přirozeným dojmem. Při korekci chyb během nácviku cizojazyčné řečové produkce je potřeba postupovat velice taktně a ohleduplně.

### **3.1 Dítě mladšího školního věku, cizí jazyky a dramatická výchova**

Dítě mladšího školního věku je dítě ve věku od 6 - 7 let do 11 - 12 let. Děti v tomto období se zaměřují na to, co je, jak to je doopravdy. Chtějí pochopit svět jako takový, jaký ve skutečnosti je. Tento rys školního dítěte se dá vyzorovat v mluvě, kresbách, činnostech, v písemných projevech, ve hře... Dítě se zajímá o realistické ilustrace. Ve školním věku chce být aktivní ve vztahu ke světu. Chce všechny věci zkoumat. Realistické zaměření mladšího školního věku je charakteristickým rysem tohoto období.<sup>12</sup>

Děti v mladším školním věku jsou ještě hravé, dokáží se soustředit na jednu věc asi 10 minut, mají rády pohádky, jsou sugestibilní, aktivity chlapců a dívek se prolínají. Tato etapa vývoje přináší větší rozkolísanost a zranitelnost, vyžaduje více trpělivosti jak rodičů tak pedagogů.

Vývoj pohybových i ostatních schopností je ovšem do značné míry závislý na tělesném růstu. Během tohoto období se zlepšuje hrubá a jemná motorika. Pohyby jsou rychlejší, svalová síla je větší, s tím souvisí rostoucí zájem o pohybové hry a sportovní výkony, které vyžadují obratnost, vytrvalost a sílu. Závisí na tom však i zlepšený výkon při učení psaní a kreslení. Smyslové vnímání se soustavně vyvíjí. Složitý psychický akt, v němž jsou zúčastněny všechny složky osobnosti člověka – postoj, očekávání,

---

<sup>12</sup> Langmaier, J., Krejčířová, D. Vývojová psychologie. Praha, 2006.

soustředěnost a vytrvalost, dřívější zkušenosti, zájem, dosud rozvinuté schopnosti. Dítě je pozornější a vytrvalejší, je pečlivé.

Realismus školáka se nejprve řídí autoritami, toto je realismus naivní, v pozdějším období přistupuje ke světu kritičtěji – kriticky realistický přístup. V tomto období chce být dítě aktivní, nejen pasivní. Má potřebu zkoumat věci reálným způsobem.

### **3.2 Motivace k výuce cizího jazyka**

Dítě může být k výuce cizího jazyka motivováno různě. Vyučující vytváří adekvátní obraz o žácích. Měl by v nich probudit poznávací potřeby, výkonnou motivaci. Měl by eliminovat pocit nudy při výuce, hodinu cizího jazyka uspořádat takovou formou, která by žáky bavila, předcházet strachu z výuky jazyka, ze zkoušení.<sup>13</sup>

Práce s interaktivními hrami<sup>14</sup>

Bezpečný prostor:

Pro práci s interaktivními hrami je zapotřebí příjemná, přátelská atmosféra ve skupině, bez urážek, nadávek, ponižování. Dítě by se mělo cítit uvolněně a bezpečně v kolektivu, s pocitem, že někam patří.

Dialog:

Umět naslouchat druhým je velice cenné v komunikaci při hře.

Otevřenost:

Zde je důležitá schopnost ujasnit si a pojmenovat své pocity, dokázat využít zpětnou vazbu. Jedině tak je možná další spolupráce, bez zbytečně přehnaných emocí.

Diskrétnost:

Ožehavá témata by se měla řešit pouze ve skupině, nikde jinde.

---

<sup>13</sup> Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník. Praha, 2003.

<sup>14</sup> Hanšpachová, J., Řandová, Z. Angličtina plná her. Praha, 2005.

Nenucenost:

Každá hra by měla být dobrovolná, dítě má právo odmítnout se zúčastnit hry, pokud se při ní necítí dobře.

Nekritičnost:

Je přínosné zaměřit se především na podporu a pochopení, dítě by mělo být za své výkony chváleno, i přes to, že se mu třeba něco nepovede. Získá tak důvěru v sebe sama kritiku omezit na minimum – ta je pro dítě demotivační.



## **4 Dramatická výchova – Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání 1. 9. 2007**

Na základě koncepce vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v České republice zakotvené v zákoně č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) se do vzdělávací soustavy zavádí nový systém kutikulárních dokumentů, které jsou tvořeny na státní a školní úrovni. Státní úroveň v systému kutikulárních dokumentů představují Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy. Vymezují závazné rámce pro jednotlivé obory vzdělávání. Školní úroveň představují školní vzdělávací programy, podle nichž se uskutečňuje vzdělávání na jednotlivých školách.<sup>15</sup>

Pro základní umělecké vzdělávání se vydává Rámcový vzdělávací program pro umělecké obory základního uměleckého vzdělávání (RVP ZUV).

Tyto programy jsou veřejné dokumenty, přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

### **4.1 Dramatický obor**

Umožňuje prostřednictvím tvořivých dramatických činností (pohybových a mluvních hereckých i loutkářských, dramaturgických, hudebních, výtvarných a prací s loutkářskými prostředky) žáka směrem k divadelnímu a slovesnému projevu. Stává se významným nástrojem rozvoje sociability žáků (schopnosti vnímat druhé, vnímat motivace jejich jednání a prostřednictvím vstupu do rolí řešit různé sociální situace), jejich emocionálního rozvoje a schopnosti sebepoznání a sebekontroly.

Žák zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla, dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých. Rozlišuje herní reálnou situaci, přijímá pravidla hry, vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná. Zkoumá témata a konflikty na základě

---

<sup>15</sup> Dostupné na [www: http://pf.jcu.cz-rvp-jazyk.php.htm](http://pf.jcu.cz-rvp-jazyk.php.htm)

vlastního jednání. Spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace. Reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla.

Pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, vstupuje do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jedná. Rozeznává témata a konflikty v situacích a příbězích. Pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá při tom různých výrazových prostředků. Reflektuje svůj zážitek z dramatického díla.

## **4.2 Cizí jazyky – Rámcový vzdělávací program**

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace má stěžejní postavení ve výchově vzdělávacího procesu. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.<sup>16</sup>

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkované mateřským jazykem. Poskytují jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků. Požadavky na vzdělávání cizích jazyků formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka.

Cizí jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy – 1. období

---

<sup>16</sup> Dostupné na [www: http://pf.jcu.cz-rvp-jazyk.php.htm](http://pf.jcu.cz-rvp-jazyk.php.htm)

## Žák

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednotlivým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používá abecední slovník učebnice

## Receptivní řečové dovednosti:

### Očekávané výstupy – 2. období

#### Žák:

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte plynule nahlas a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník

## Produktivní řečové dovednosti

### Očekávané výstupy – 2. období

#### Žák

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formuláře
- reprodukuje ústně, písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

## Interaktivní řečové dovednosti

### Očekávané výstupy – 2. Období

Žák

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví, rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

Učivo

- pravidla komunikace v běžných každodenních situacích
- jednoduché sdělení
- tematické okruhy
- slovní zásoba a tvoření slov
- základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov

### **4.3 Rámcový vzdělávací program pro základní školy**

Další cizí jazyk

ŠVP ZV

- týmová práce učitelů na škole
- ujasněnost koncepce výuky až po poslední ročník
- spolupráce s ostatními učiteli
- mít k dispozici základní pedagogické dokumenty (RVP, manuál, Společný evropský referenční rámec pro jazyky, portfolio, Profile Deutsch, časopis Cizí jazyky

Požadavky DV PP (znát základní charakteristiky komunikativní sociointerkulturně zaměřené metody, umět efektivně využívat PC, mít informace o aktuálních tendencích ve výuce cizích jazyků...)

Podněty k přípravě školního vzdělávacího programu pro němčinu:

Výuka CJ vede k osvojení 3 základních kompetencí:

Kompetence komunikativní

Kompetence socio-interkulturní

Kompetence „učit se učit“

Tvorba vzdělávacího programu pro cizí jazyk musí vždy vycházet z vytyčení progrese učiva v jednotlivých oblastech a z dovednosti jejich propojení. Učitelé cizích jazyků se pak dostávají do nezáviděníhodné situace, která vyžaduje více než nadměrné úsilí a dovednosti.

Progresi učiva je nutno stanovit např. v těchto stěžejních oblastech:

- poslech s porozuměním
- ústní komunikace
- čtení s porozuměním

## 5 Osobnost pedagoga

Osobnost je dynamické uspořádání psychologických systémů v individuu, které určují jeho jedinečná přizpůsobení okolí.<sup>17</sup>

„Je to systém dispozic, neboli vnitřní způsobilosti k určité činnosti, které tvoří trvalejší strukturu. Tato struktura se utváří v průběhu vnitřního dění, ze kterého se přetváří v rysy osobnosti. Osobnost je produkt vnitřní organizace duševního života člověka.<sup>18</sup>

Profesní kompetence pedagoga bývají nejčastěji definovány jako soubor odborných předpokladů, nezbytných pro úspěšný výkon pedagogické profese (Průcha, Walterová, Mareš, 1998)<sup>19</sup>. Obecný model pedagogických kompetencí a rámeček pedagogických činností přináší Profesní standard kvality učitele. Ten definuje tři základní oblasti, které podléhají změnám ve společenské poptávce v oblasti vzdělávání. Profesní standard kvality učitele vychází ze závěru řady významů.

Předpoklady pedagoga pro práci se skupinou se formuje v průběhu profesní dráhy, tj.

1. Kvalita předchozího vzdělávání a dalšího profesního vzdělávání
2. Zkušenosti z praxe
3. Vliv profesního prostředí (ostatní pedagogové)
4. Reflexe vzdělávací reality
5. Sebereflexe

Hlavními kompetencemi pedagogů jsou připravenost vyrovnat se s nároky, které jsou na ně kladeny. Dále zde zmiňuje zvládnutí vyučovacích problémů, problémů se vztahem k jednotlivým žákům, k jejich individuálnímu vedení a vztahy mimo školu. Pedagog by měl mít odborně předmětové kompetence, tj. vědecké základy. Dále by měl disponovat psychodidaktickými kompetencemi, jakými jsou podmínky pro učení. Mezi další kompetence patří komunikativní schopnosti – vztah k dítěti, k dospělým, kolegům... Dále sem patří organizační a řídicí kompetence, neboli schopnost plánovat a projektovat

---

<sup>17</sup> Allport, G. W. in Nakonečný, M. Základy psychologie. Academia, 1998, s. 498.

<sup>18</sup> Nakonečný, M. Základy psychologie. Academia, 1998.

<sup>19</sup> Průcha, J., Walterová, E., Mareš, J. Pedagogický slovník, 1998.

činnosti. Diagnostické a intervenční kompetence slouží k poznávání žáka, jak myslí, jak se cítí, jak jedná.

## 6 Osobnost žáka

Dle Čápa a Mareše dochází v předškolním věku k utváření osobnosti dítěte, v jeho psychice dochází k sebeuvědomění. V tomto období jsou charakteristické změny v poznávacích procesech, citovém i společenském vývoji.

Dítě, které je zapojeno do školního pracovního procesu si přesto stále ještě hraje. Pro zdravý vývoj jeho osobnosti je hra nutná, nezbytná. Forma hry se podobá předškolnímu období, ovšem hry jsou bohatší a diferencovanější. S věkem se také mění obliba her. Děti preferují hry s obtížnějšími pravidly. Učí se hrát složitější hry, např. dámu nebo šachy. V pozdějším období jsou lákavější strategické hry. Od tohoto období stojí hra a práce na stejné úrovni, avšak jako dvě rozdílné činnosti. Dítě má vymezený čas a prostor pro hru a školní práci. Je důležité, aby mělo na učení určitý čas s přestávkami. Současně má mít i prostor pro hru a mělo by mít zajištěnu dostatečnou volnost při hře. Práce i hra mohou být stejně zajímavé a lákavé, v tomto případě zde platí škola hrou.

Děti uplatňují dřívější a nové poznatky a zkušenosti. Nacházejí alternativní řešení překonávání překážek, problémy vnímají jako příležitost k učinění dalších zajímavých objevů a k dalšímu vývoji. Jsou schopné pochopit a zaregistrovat změny, události a jevy z okolí, naučí se interpretovat vlastní pocity a představy. Naučí se formulovat své vlastní názory a myšlenky, spolupracovat a respektovat názory druhých, přebírat odpovědnost za své rozhodnutí, akceptovat změnu a různost a také důvěřovat druhým lidem a pečovat o ostatní.<sup>20</sup>

---

<sup>20</sup> Krejčová, V., Kargerová, J. Vzdělávací program Začít spolu pro 1. stupeň základní školy. Praha, 2003.



## 7 Hra

Hra je nejčastěji definována jako časově ohraničená svobodná činnost skupiny nebo jednotlivce, dítěte i dospělého, která vychází ze zájmu subjektu a její smysl je buď obsažen v činnosti samé, anebo stojí mimo hru. Potom je hra prostředkem k získávání různých potřeb nebo naplňování různých cílů<sup>21</sup>

Je to činnost, která nás provází od dětství. Hrajeme si celý život. Dítě se ve hře učí, hledá, objevuje okolní svět. Je to jedna ze základních forem činnosti, která je svobodná a nehledá žádný specifický účel. Každá hra by měla být pro dítě pestrá, zajímavá a přitažlivá. Měla by zaujmout. Dítěti přináší emocionální uspokojení, hra má hodnotu sama v sobě. Hra se často používá jako socializační prostředek. Umožňuje spontánní, přirozené začlenění dítěte do společnosti. Dítě touto formou přijímá určité role, které ve svém životě zastávají dospělí. Děti chtějí být jako oni, a proto je velice často napodobují. Hra jim poslouží jako přiblížení se k realitě. Také pomáhá rozvíjet sociální vztahy. Rozvíjí tvořivost, fantazii a intelekt. Může být také prostředkem pro rozvoj schopností a dovedností, jako je např. práce ve skupině, komunikace, argumentace či schopnost diskutovat. Dále pomáhá rozvíjet paměť, pozornost a jemnou motoriku.<sup>22</sup>

---

<sup>21</sup> Němec, J. a kol. Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času. Brno, 2002.

<sup>22</sup> Šikulová, R., Rytířová, V. Pohádkové příběhy k zábavě a k učení. Praha, 2006.

## 7.1 Příklady her v angličtině

Neobyčejné věci: Tato hra je vhodná pro děti od 6 let

Slouží k procvičování slovní zásoby, umění komunikace, pohybové kreativity

Připravíme si předmět, který použijeme jako rekvizitu a názorně ukážeme, jak s ní pracovat. Můžeme použít list papíru, který využijeme jako např. deštník. Jeden dobrovolník prostřednictvím pantomimy předvede pomocí papíru nějaký jiný předmět stejného tvaru – například tašku, knihu nebo talíř. Vše, co je předváděno, bude doprovázeno anglickými výrazy. Volíme jednoduchá slova, která děti zvládnou. S těžšími slovíčky můžeme dětem pomoci.

## 7.2 Kreativní hry

Tyto hry slouží na podporu kreativity či psychického uvolnění. K tomuto účelu je vhodná technika házení polštářku nebo balonku. Používá se v případě, jestliže se nemůžeme hnout z místa a potřebujeme se uvolnit. Skupinka se postaví do kruhu. Nejdříve si definujeme, o co nám půjde. Např. co potřebuji, když...<sup>23</sup>

Vezmeme polštářek a hráči si jej přehazují. Ten, kdo polštářek chytí, musí vyjmenovat něco, co souvisí s daným tématem. Ale nesmí se opakovat. Hráč vyjmenuje věci, které ho napadnou s danou problematikou. Když už neví, jak dál, řekne „dál“. Pokračuje další po jeho pravé ruce.

Kamenné sochy:

Cílem je vyjádřit skutečnost prostřednictvím výrazu obličeje, vyjádřit určitou skutečnost pomocí těla, učit se být spontánní, dokázat projevat své emoce. Vyjadřování emocí je v běžném životě značně problematická záležitost, neboť je nám vštěpováno, že ve společnosti není příliš vhodné. Proto je neustále skrýváme, potlačujeme a ty se pak kumulují.

---

<sup>23</sup> Mégrier, D. 100 námětů pro dramatickou výchovu, hry a cvičení pro děti od 3 do 10 let. Praha, 1999.

Průběh:

Děti se pohybují po herní ploše. Na určitý pokyn vyučujícího se zastaví a v tomto stavu cca 40 vteřin zůstanou. Sochy mohou projevovat různé emoce, např. mohou být veselé, smutné, rozzlobené či překvapené...Poté nadále pokračují v chůzi s přirozeným výrazem.

Zvukové obrazy:

Cíle:

Rozvíjet vnímavost

Vyjádřit určitou skutečnost tělem, být spontánní

Rozvíjet představivost

Průběh:

Skupina se rozdělí na dvě menší (S1 a S2), z nichž každá skupina se na herním poli nachází na přesně vymezeném místě. S1 stojí zády k S2. Na pokyn dospělého se S1 otočí čelem k S2 a vytvoří živý obraz na určené téma, přičemž děti se mezi sebou nedomlouvají.<sup>24</sup>

Fantazii lze také rozvíjet pomocí her, jako je např. Co by bylo, kdyby... při které je podporována kreativita a verbální obratnost. Je to hra, při níž se věci dějí jako v pohádce, např. proměna v nějaké zvíře, děti se mohou rozhodnout, kterým zvířetem by chtěly být a proč. Následně by mohly i ukázat, jakým způsobem se zvíře pohybuje, příp. co jí, jak se chová.

Další hrou pro podporu fantazie může být hra nazvaná Body. Funguje na principu nakreslených dvaceti bodech libovolně na papíře, které se posléze spojí čarami a vytvoří se určitý obrázek, může to být zvíře, věc nebo i člověk. Ostatní děti poté hádají, jaký obrázek asi vznikl, mohou toto slovo pojmenovat v cizím jazyce. Děti si obrázky vymění a následně opět hádají, co to asi může být.

---

<sup>24</sup> Mégrier, D. 100 námětů pro dramatickou výchovu, hry a cvičení pro děti od 3 do 10 let. Praha, 1999.

Může se zde použít i hra zvaná kancelářské sponky, která je určitou formou brainstormingu. Děti navrhnou nápady, jak by se dala využít nějaká běžně používaná věc. Například kancelářské sponky. K dispozici budou mít kancelářské sponky, tužku a papír. Rozdělí se do několika skupinek. Každá skupinka obdrží hrst sponek a má za úkol představit si, co by se s nimi dalo dělat. Každý přednese svůj návrh. Poté je zvolen jeden zástupce, který nápady sepíše na papír. Návrhy se poté budou porovnávat.

Kouzelná truhla:

Cíle:

Rozvoj představivosti

Rozvoj vypravěčských schopností

Uvědomovat si výraz obličeje

Pomůcka

„Truhla“ (může být kufr či krabice – optimálně nějakého nezvyklého tvaru)

Průběh:

Každé dítě bude pracovat individuálně, ostatní je pozorují. Uprostřed herní plochy stojí „truhla“. Dítě ji otevře a poté popisuje divákům, co se v ní nachází (truhla je prázdná, proto je potřeba, aby si daný předmět dokázalo dobře představit). Jeho představivost nesmí být jakkoliv omezována, vše musí být akceptováno. Truhla může obsahovat cokoli, co je napadne, např. lásku, pejska, míč...

Hra na básničky:

Cílem je rozvoj fantazie, kreativita

Tato hra se zaměřuje na rozvoj fantazie, tvůrčích schopností, rozvoj slovní zásoby a rozvoj dovednosti spolupracovat. Děti dostanou papír, na němž jsou napsána různá slova se shodnou tematikou, např. zima. Jejich úkolem je vybrat některá z nich, např. sněhulák, vločka, mráz, sánky a na tato slova se pokusí složit báseň, kterou si samy pojmenují.

Protiklady:

Cílem této hry je dostat pohotové reakce a zároveň smyslový trénink.

Děti stojí v kruhu a jedno z dětí se postaví doprostřed. Má zavázané oči. Předpaží jednu ruku a otáčí se kolem dokola. Ostatní děti pomalu počítají do tří. Jakmile řeknou „tři“,

dítě zůstane stát a jeho natažená ruka ukazuje na jednoho spoluhráče. Vysloví libovolné přídavné jméno a žák, na kterého ukazuje, musí najít co nejrychleji protiklad. Např. malý – velký. Pokud si nevzpomene, dá fant a pokračuje se dál. Pokud pohotově zareaguje, vystřídá žáka v kruhu.

Hra s hrnečky:

Na nakreslených hrnečkích na čtvrtce jsou napsána protikladná slova. Tyto hrnečky jsou následně rozstříhány vždy na dva díly. Vypadají jako rozbité. Úkolem žáků je najít správné protiklady a hrnečky tak „slepit“ dohromady.

Ponožky:

Je hra pro dvojice. Každá dvojice si vezme dvě ponožky. Navléknou si je na ruce a sehrají rozhovor na určité téma – např. co ponožky dělaly celý den, jak se měly, jak se cítily, nebo si mohou povídat o tom, co se kolem nich děje.

Psaní příběhu:

Děti si přinesou různé noviny či časopisy pro inspiraci k psaní příběhu. Poté se rozhoduje, o čem by se mohlo psát, aby témata byla zajímavá. Nápady jsou poté sepsány na papír a vybírají se témata, která jsou nejvíce vhodná k psaní příběhu. Práce probíhá ve skupinkách. Skupinka si vytvoří osnovu vyprávění nějakého zážitku či vyprávění. Může si vytvořit svou zajímavou rubriku, např. hádanky, křížovky... Dále může vymyslet příběh s použitím jednoho písmene či s použitím jednoslabičných slov.

Hra na zvyšování sebedůvěry

Cílem této hry je posilování sebedůvěry

Ve skupince jsou 3 až 4 žáci. Na předtištěném papíru se nacházejí silné a slabé stránky. Úkolem žáků je zamyslet se nad svými slabými a silnými stránkami a napsat je na papír. Žáci ve skupinkách si navzájem povídají o svých přednostech, v čem jsou dobří, čeho si na sobě nejvíce váží. Může to vypadat takto: Nejvíce si na sobě vážím své dobrosrdečnosti, ochotě pomáhat, apod. Poté mohou ostatní členové skupinky doplňovat informace o ostatních – jak je vidí oni. Při této aktivitě by měla být navozena pozitivní atmosféra.

Přiřazování slov s opačnými významy:

Např. Velký – big      malý – small  
Rychlý – quick      pomalý – slow  
Světlo – light      tma – darkness  
Bílý – white      černý – black  
Hloupý - silly      chytrý - clever  
Hodný - honest      zlý - bad

Dále je možné použít různá slova v řadě a zjistit, která slova do řady nepatří.

Přiřazování vlastností jednotlivým zvířátkům

Jako např. Sova – moudrost  
Liška – mazanost  
Osel – hloupost  
Lenochod – lenost  
Páv – pýcha  
Šnek – pomalost  
Mýval – čistotnost  
Vrabčák – rozčepýřenost

Vocabulary trainer

Je hra, která slouží k procvičování slovní zásoby. Obsahem jsou různá témata: mohou to být zvířata, dopravní prostředky, kuchyňské náčiní či druhy oděvů. U každého tématu je zobrazeno několik slov v českém a anglickém jazyce a tato slova se k sobě přiřazují.

Př. kočka – a cat, slon – an elephant, a car – auto, lžice – a spoon...

Pexeso – Memory game

Cílem je cvičení paměti, slovní zásoby.

Umožňuje procvičování paměti a zároveň slovíček. Úkolem je nalézt dvě stejné kartičky. Jeden obrázek má název v češtině, druhý má ekvivalent v cizím jazyce, např. v angličtině – pes- a dog.

### Živý obraz:

Děti vytvářejí ze svých těl živý obraz. Všichni jsou vzájemně propojeni, je zapotřebí zobrazit konkrétní předměty, např. sestavit dům, stroj... Pro názornost dostanou děti zápalky, ze kterých se pokusí sestavit obraz, tak, aby se v libovolném místě dotýkaly. Začíná se jednou zápalkou uprostřed vytyčeného prostoru a ostatní děti přidávají další zápalky. Každá zápalka musí být alespoň v jednom místě propojena s dalšími. Tento obraz pojmenovávají v cizím jazyce, říkají, co daný obraz znamená. Když je vytvořen obraz, zápalky se posbírají a následuje samotný živý obraz z těl účastníků. Děti uléhají do volného prostoru tak, aby se vzájemně dotýkali někoho druhého. Poté dostanou děti úkol zapamatovat si tento obraz, kdo kde leží a koho se dotýká. Pak vstanou, projdou se po místnosti a za nějaký čas tento obraz opět zopakují.<sup>25</sup>

### Dvojitý kruh:

Děti se učí poznávat své silné stránky osobnosti, vyjadřují je ve vztahu k ostatním. Je to hra na posilování sebevědomí. Židle se postaví v prostoru do dvojitého kruhu, pokaždé dvě proti sobě. Na ně se všichni posadí. Poté jsou zvolena témata k diskusi a oba partneři vždy k nim mohou něco říci. Např. Něco, co mám rád/a. Mám ráda, když svítí sluníčko. Když diskuse skončí, posunou se partneři ve vnitřním kruhu o jedno místo doleva.<sup>26</sup>

### Neexistující řeč:

Tato hra je založena na improvizaci a důvěře. Pro děti je důležité nebát se a vzájemně si důvěřovat. V rámci improvizace budou mluvit neexistující řečí. Např. bla bla bla suj huj. Těmito „slovy“ popisují určitou situaci, která nastala (která je popsána na kartičce) Např. vysvětlují, že někde vznikl požár. Je dobré jim připravit nějaká slova či jednotlivá písmena, která si mohou následně dotvořit do „slov“, a která mohou při své improvizaci použít. Z těchto slov vytvoří nová slova či věty a následně je budou předcítat. Každé dítě dostane kartičku, na níž bude popsána nějaká situace. Přečte si, co je na ní napsáno. Tuto situaci může doprovodit nějakým pohybem, může použít ruce, nohy, ale nesmí použít běžnou řeč. Ostatní děti budou hádat, co dítě ukazuje.

---

<sup>25</sup> Vopel, Klaus W. Skupinové hry pro život 1. Praha, 2007.

<sup>26</sup> Vopel, Klaus W. Skupinové hry pro život 1. Praha, 2007.

Vymyšlení příběhu:

Cílem je trénink fantazie.

Při této hře si děti procvičují fantazii prostřednictvím předmětů, které naleznou v kouzelném pytlí. Budou potřebovat velký plátěný pytel, v němž bude nějaký předmět. Každý si z pytle vytáhne kouzelný předmět. Může to být například ponožka a hrneček. Ve dvojicích pak vymyslí příběh, v němž se budou vyskytovat oba vytažené předměty. Časový limit je pět minut. Poté budou děti příběh vyprávět, mohou k tomu využívat i herní prvky, předvedou svůj příběh jako dramatizaci. Každý předmět si pojmenují v cizím jazyce.

K trénování jazyka jsou vhodné i přesmyčky slov či spojovačky. Jako příklad přesmyček můžeme uvést slova, jako je sorhe = horse (kůň), lebat = table (stůl), dimthnig = midnight (půlnoc) a mnohé další přesmyčky. Spojovačky slouží ke správnému skládání a formulování slov a vět. Je možné se tak naučit správnému jazykovému sledu.



## **Závěr**

V této práci byly popsány techniky a metody dramatické výchovy jako prostředek k výuce cizího jazyka. Práce je rozdělena na devět kapitol, které popisují, co znamená pojem edukace a co je jejím smyslem a edukační procesy. Dále se zde hovoří o pojmu dramatická výchova a jejích metodách a technikách, jaké lze při jejím uplatňování používat. Také se zde hovoří o cizích jazycích a jejich místě v životě. Následující kapitola se věnuje vývojovému období mladšího školního věku, neboť pokud máme tematiku zaměřenou na mladší školní věk, je potřeba si nastínit také specifika, neboli zvláštnosti vývoje tohoto období. Je potřeba zmínit kapitolu o motivaci k výuce cizího jazyka, neboť pokud je žák smysluplně motivován k učení se cizím jazykům, jsou jeho výsledky daleko kvalitnější. Nesmíme opomenout ani kapitolu o rámcovém vzdělávacím programu, kde jsou vytyčeny cíle a metodiky jednotlivých vzdělávacích oborů a programů potřebných k tomuto tématu. Také osobnost pedagoga a rozvoj osobnosti žáka jsou důležitými kapitolami pro tuto práci. Je zde popsáno, jaké osobnostní předpoklady by měl mít pedagog, který pracuje s dětmi, jak by je měl vést ke kvalitním výkonům během výuky, jakým způsobem by měl vytvářet optimální klima ve skupině, navozovat příjemnou atmosféru. Závěrečné kapitoly pojednávají o konkrétních typech her, pomocí nichž je možné výuku cizích jazyků uskutečňovat.

K výuce cizích jazyků lze kromě dramatické výchovy využívat i jiných prostředků. Mohou to být například učebnice, poslechová cvičení na CD, případně ve výukových programech na DVD. Samozřejmě, že nejlepší metodou výuky je používat jazyk v prostředí jemu přirozeném, tedy v zemi, kde je jazyk jazykem úředním. Je možné uskutečňovat zahraniční pobyty či stáže, jazykové kurzy, kde se jazyk procvičí nejlépe. Jazykových kurzů či kroužků lze využívat i ve formě volnočasových aktivit či za účelem celoživotního vzdělávání, například v jazykových školách. Existuje tedy široká škála způsobů, jak se lze cizí jazyk naučit. Je pouze na konkrétním zájemci, jakou formu zvolí a která mu bude vyhovovat. Důležité je, aby měla smysl, a aby skutečně pomáhala.

## **Seznam použitých zdrojů:**

ALLPORT, G. W. in Nakonečný, M. *Základy psychologie*. Academia, 1998. ISBN 80-200-0689-3

HANŠPACHOVÁ, J; ŘANDOVÁ, Z. *Angličtina plná her*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7178-790-6

JANÍKOVÁ, V. *Výuka cizích jazyků*. Praha: Grada, 2011. ISBN 97-80-247-3512-2

KOŤÁTKOVÁ, S. a kol. *Vybrané kapitoly z dramatické výchovy*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-756-9

KREJČOVÁ, V.; KARGEROVÁ, J. *Vzdělávací program Začít spolu pro ZŠ*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-695-0

LANGMAIER, J.; KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9

MARUŠÁK, R.; KRÁLOVÁ, O., RODRIGUEZOVÁ, V. *Dramatická výchova v kurikulu současné školy, využití metod a technik*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-472-4

MÉGRIER, D. *100 námětů pro dramatickou výchovu, hry a cvičení pro děti od 3 do 10 let*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-288-2

NAKONEČNÝ, M. *Základy psychologie*. Academia, 1998. ISBN 80-200-0689-3

NĚMEC, J. a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3

POSPÍŠILOVÁ, Z. *Veršovaný anglicko-český slovník nejen pro děti*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2511-6

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7367-047-X

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-772-8

PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-772-8

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: ISV, 1999. ISBN 80-85866-33-1

ŠIKULOVÁ, R.; RYTÍŘOVÁ, V. *Pohádkové příběhy k zábavě a k učení*. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1361-6, ISBN 978-80-247-1361-8

VALENTA, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-1865-1

VOPEL, K. W. *Skupinové hry pro život I*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-286-

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a tvorba Školních vzdělávacích programů [online]. [cit.2012-03-11]. Dostupné na:  
< <http://www.pf.jcu.cz/research/svp/rvp-kr.php>>.

## **ABSTRAKT**

JIROVSKA, L. *Výuka cizích jazyků prostřednictvím dramatické výchovy*. České Budějovice, 2012. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce J. Pokorný.

Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra pedagogiky. Vedoucí práce J. Pokorný.

## **KLÍČOVÁ SLOVA:**

Dramatická výchova, výuka, edukace, cizí jazyky, metody, techniky, osobnost, rámcový vzdělávací program, vývojové období, motivace, hra.

Autorka v této práci nastiňuje možnost využití metod a technik dramatické výchovy při výuce cizího jazyka pro žáky prvního stupně základní školy, tedy ve věku 6 – 11 let. Zabývá se tématy, jako je edukace a edukační procesy. Dále se zde hovoří o základních metodách a technikách dramatické výchovy, osobnosti pedagoga a žáka.

## **ABSTRACT**

Teaching foreign languages through drama education

## **KEY WORDS**

Drama education, teaching, education, foreign languages, methods, techniques, personality, framework educational programme, development stages, motivation, game.

The autor in this thesis leads a possibility of drama methods and technics during the language education. A lead group are children at the primary school, at the age of 6 to 11. This thema is about basic methods and technics of drama education, next topics are about education, pedagogue and a pupil personality.